

Hva skjer i Fellesløft Trøndelag- ungt utenforskap?

Camilla Juul, KS Trøndelag, Reidun Korssjøen Statsforvalteren i Trøndelag,
John Tore Vik, Trøndelag Fylkeskommune

Hva sier tallene om ungt utenforskap?

- 9,5 % av ungdom i alderen 15-29 år i Trøndelag stod utenfor arbeid, utdanning og arbeidsmarkedstiltak (NEETs) i 2022
- Antall unge uføre er fordoblet de siste 10 årene
- Antall unge som har psykiske utfordringer er høyere enn noen gang.
- Markant økning i mobbing
- 20 % gjennomfører ikke videregående skole i fylket vårt
- Samfunnskostnadene -73 milliarder årlig

Neet-rapporten

Kunnskapsoppsummering av 147 ulike rapporter

Hva kjennetegner ungdom som faller utenfor og hva kan få dem inn igjen?

- Betydningen av relasjoner
- Selvfølelse og mestring
- Møter med systemet
- Psykisk helse
- Lavinntekt - en risiko

De unges egne opplevelser:

- Kasteball i systemet
- Mobbing, uten at noen grep inn
- Et lite tilpasset offentlig system; utdanningssystem og NAV
- Vanskelige relasjoner til veiledere
- Ofte møtt med mistillit
- Liten påvirkning på egen prosess
- Lite samarbeid mellom NAV, BUP og andre instanser

Ungt utenforskap – et løft og en satsing for hele Trøndelag

En utfordring ingen kan løse alene

- Et felles initiativ fra kommunene i Trøndelag
- Ledes av KS, men samarbeider med NAV, fylkeskommunen og statsforvalteren
- Et stort mandat: Behov for å finne nye løsninger på tvers av sektorer og nivå
- Samarbeid med Partnerskap for radikal innovasjon – PRI

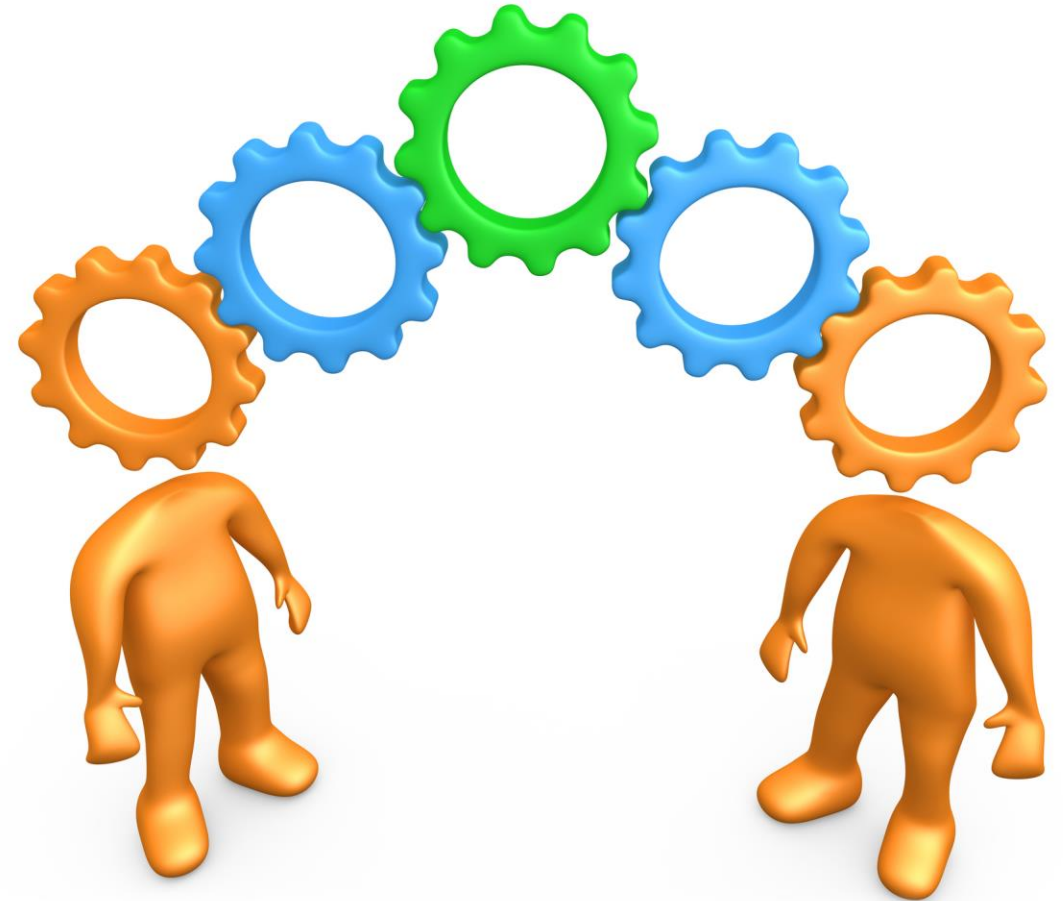
To sentrale begrep

MISSION

En metodikk for å jobbe med store og komplekse samfunnsutfordringer

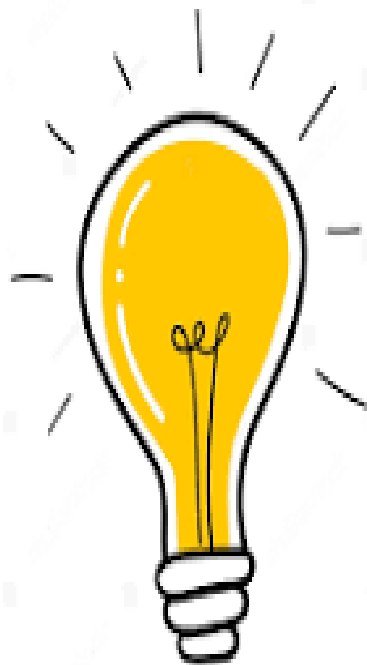
SYSTEMINNOVASJON

Åpne for nye og tverrgående løsninger som ligger *utenfor* dagens etablerte struktur, rammebetingelser, budsjett og tiltakskjede; -vår «komfortsone».

NTBExample ©©©

Hva har vi gjort og hvordan har vi jobbet med utfordringene?

- ✓ samlet kunnskap om utenforskap og systeminnovasjon og mission
- ✓ utfordret vårt eget tankesett og jobbet med å omsette kunnskapen til handling
- ✓ jobbet med forankring i våre organisasjoner
- ✓ søkt etter nye måter å løse utfordringene på i samarbeid med andre
- ✓ utarbeidet en visjon, konkrete mål og aktiviteter i Fellesløft Trøndelag

Vår visjon

Alle unge har framtidstro

opplever tilhørighet

og deltar aktivt i
samfunnet

Hva kan bidra til å nå denne visjonen?

- Felles forståelse for endring i Trøndelag
- Felles grunnlag for systeminnovasjon
  - ✓ Systemer og tjenester som er tilpasset barn og unges behov - skreddersøm
  - ✓ Hensiktsmessig samarbeid, rett kompetanse og treffsikker hjelp
  - ✓ Relasjonell kompetanse hos alle som møter barn og unge
- Prøve ut nye løsninger som setter barn og unges behov i sentrum i et forpliktende samarbeid mellom offentlige, private og frivillige aktører

Det er behov for et perspektivskifte

Fra

Fragmenterte tjenester

Fokus på å fikse konsekvenser og symptomer

Å se på ungdommen som problemet

Konkurrerende praksiser

Å fortsette å gjøre mer av det som ikke fungerer

En offentlig sektor som skal løse alt

Til

Helhetlig innsats

Å se på rotårsakene

Se på hvordan systemene fungerer

Felles mål og visjoner for arbeidet

Å strekke vår forestillingsevne om hvordan fremtiden kan se ut gjennom å jobbe med framtidsscenarioer

Samskaping av løsninger sammen med frivillige og private aktører og de det gjelder

Veien videre

1. Webinarserie med aktuelle tema – en kilde til kunnskap og inspirasjon
2. Fremtidsverksted – en prosess for medvirkning og forandring
3. Stimulere til utviklingsarbeid i kommunene – pilotere nye tiltak
4. Etablere nettverk for pilotkommunene

1. Webinarserie: Sammen for ungdom i Trøndelag

- Vi løfter fram det gode arbeidet i Trøndelag .
- Inspirasjon fra aktører som prøver ut noe nytt og utfordrer systemene.
- En god anledning til å få ny kunnskap og innsikt og starte tverrsektorielle samtaler og initiativ i egen kommune.
- Refleksjonsspørsmål til hvert webinar.
- Lansering i UKE 9 (nettside)

Regionale aktører er med og går i front: KS, NAV, Statsforvalter, Fylkeskommune

Helhetstenking og mot til å jobbe på nye måter på Frøya

Relasjons- og miljøarbeid på Huseby ungdomsskole

Samskape nye løsninger med andre aktører og de det gjelder

Inspirasjon til veien videre i Trøndelag. Vi trenger å tenke annerledes og prøve nye tilnærminger

Foto: Terese Samuelsen

Morten Wolden er kommunedirektør i Trondheim og leder av KS' strategiske råd for innovasjon og forskning.

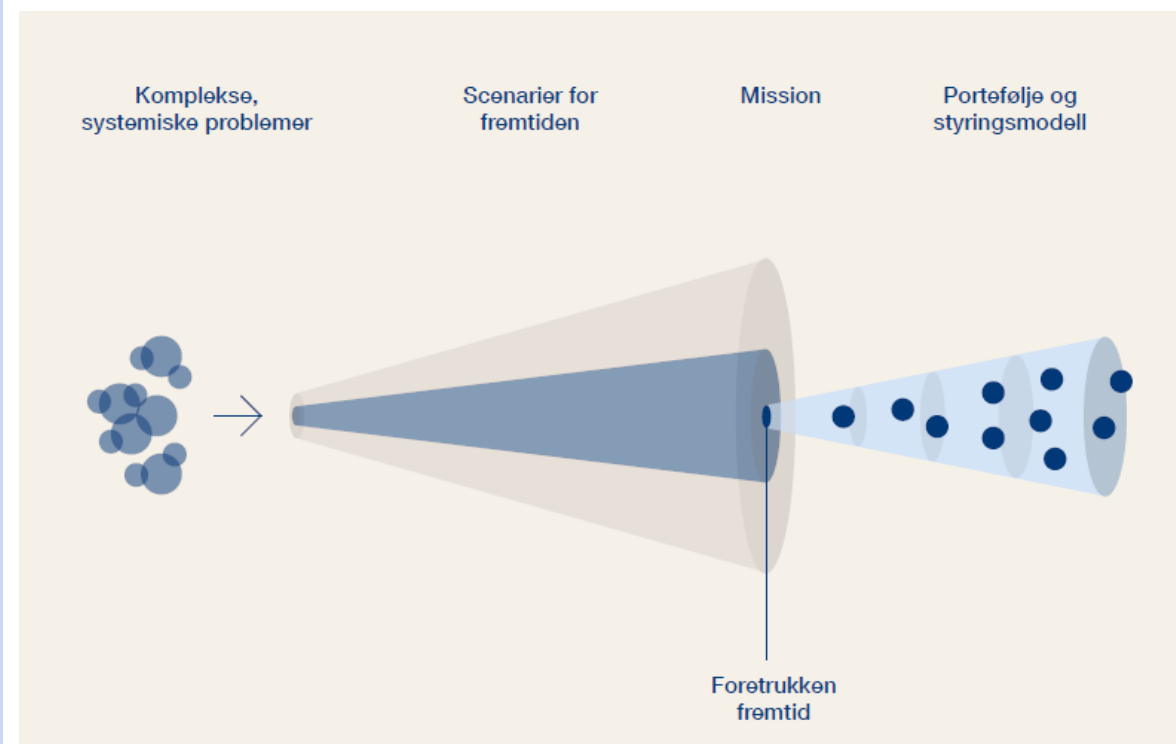

2. Fremtidsscenarioer

Vi vil bidra til nye metoder for medvirkning og involvering av ungdom i trønderske kommuner, blant annet gjennom Framtidsverksted.

3. Kommuner piloterer nye måter å jobbe i samarbeid med andre aktører

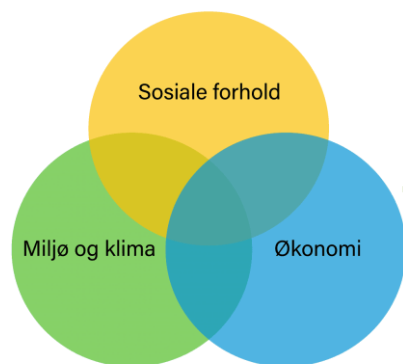
- Deltakelse med utgangspunkt i vedtatte prinsipper:
  - Pilotene må jobbe med systeminnovasjon
  - Pilotene tar utgangspunkt i erfaringsbasert kunnskap fra ungdom (Fremtidsverksted)
  - Pilotene inkluderer samarbeid med flere aktører og på tvers av sektorer
- Pilotene bidrar til ny kunnskap, erfaring og læring som kan brukes til å utvikle mer bærekraftige systemer og praksiser i Trøndelag

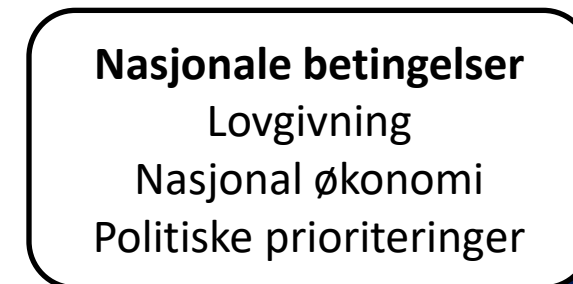
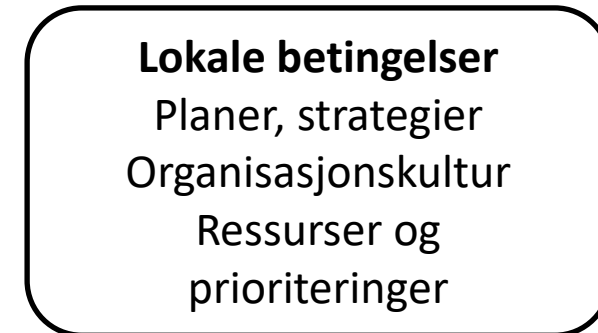
Fellesløft

Ønsker å etablere et nettverk for kommuner- «en trøndersk mission»?

- Holdninger og verdier
- Bygge på, og erfare fra det vi har gjort
- Nye initiativ og metoder

oversette
mobilisere
prøve ut

Bærekraftsmålene er selve grunnmuren i vår Mission hvor vi sammen leter etter muligheter og finner løsninger som ivaretar både de sosiale/menneskelige, økologiske og økonomiske verdiene

Følg prosjektet og webinarne her:

<https://www.ks.no/regioner/ks-trondelag/>

<https://www.ks.no/regioner/ks-trondelag/fellesloft-trondelag--ungt-utenforskap/>

Hva skal til for at vi mennesker skal leve godt sammen?

- «Livet har lært meg at det som er viktigst for oss mennesker ikke har forandret seg så mye gjennom tidene.
  - Vi trenger noen som bryr seg om oss.
  - Vi trenger at det er bruk for oss.
  - Vi trenger å bli sett og anerkjent for den vi er.
  - Vi trenger alt dette for ikke å miste oss selv og hverandre.
  - Vi vet så lite om det som skal møte oss.»
- «Men jeg tror ett er viktigere enn noe annet:
  - Evnen til innlevelse i andre menneskers liv.Vi trenger ro til gode samtaler om de viktige temaer i en tid preget av raske endringer, hardt debattklima og global uro. Samtidig trenger vi å bli utfordret av de unges utålmodighet».